

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *A munkásközönség diadalmas bevonulása a színházakba*

Forrás: *Az Ujság*

Bp.

1919. III. 28.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Old.)

Osztályozás

Tárgy

792

Hely

Idő

"1919"

Személy

A munkásközönség diadalmas bevonulása a színházakba.

— Saját tudósítónktól. —

A diadalmas proletáriátus ma elfoglalta méltó helyét a színházakban is. A párnázott széksorokat és páholyokat, a melyek eddig a kiváltságosok joga volt, ma este az igazi nép töltötte meg. Valóságos felüdülés volt a multak után a ma esti munkásközönséget üdvözölni a színházakban. És mintha az előadó művészek is ennek a közönségnek elismerését áhítozták volna. A *Nemzeti Színházban* nagyon rég nem láttunk olyan tökéletes előadást, mint a mait, az elsőt az új világban. A *Reményt* játszották, Heyermans megrázó halász-tragédiáját, melynek előadására szorongásig megtelt a nézőtér. A színházban pirokokardás férfiak, pirokokardás asszonyok és leányok kigyult arccal és boldogan az elmúlt világ romjai felett. Az egykori udvari páholyokban, melyek évtizedeken keresztül tátongtak az ürességtől, még akkor is, ha ültek bennük, ma munkásközönség foglalt helyet, a mely ezeket a páholyokat is, csak úgy mint a többi, úgy vehette meg székenként és olyan összegért, a mennyiért eddig a harmadik emeletre is alig juthatott. A hivatalos páholyok is mind megszűntek, — az államtitkári, népszínházi bizottsági stb. páholyok nincsenek többé, a szakszervezet útján mindenki oda válthat olcsó jegyet, a hová akar.

A függöny felgördülésének pillanatától kezdve valami rendkívüli melegség árad végig a teli nézőtérre, izzó lelkesedés, mely helyenként általános nagy tetszésben nyer kifejezést. Percekig tombol

a taps, a mint az öreg halász a második felvonásban a Marseillaiset hegedüli és *Kürti József*, ez a nagyszerű művész, a ki a darab főszerepét utolérhetetlen bravurral adja, magyar szöveget énekel hozzá. Méltó partnere volt *Forgács Rózi*, a ki a szerelmes leányt hatalmas drámai erővel játszta meg. A többiek is: *Fáy Szeréna*, *Vizvári Mariska*, *Iványi Irén*, *Gál Mészáros Alajos*, *Bartos Pataky*, *Gabányi*, jelentős részesei a sikernek, a közönség nyílt jelenetekben is zajosan tapsolta őket.

Az *Operaház* bejáratjának a környéke éppen olyan népes, mint máskor. A különbség csak az, hogy a mai közönség pontosabb a réginél. Előadás előtt már majdnem minden helynek megvan a gazdája, s a későn jövők nem zavarják az élvezetet. A hallgatóság nem ismeretlen, (hiszen munkásközönségek már tartottak az Operában), de lelkes és kulturára szomjas. Míg a burzsoá-világban több operalátogatót érdekelt a nézőtér, mint a színpad, most minden szem feszülten fordul az énekesek felé. Ilyenkor látszik csak meg, hogy mekkora a zenei kulturánk! Ennek a közönségnek nem az olcsó limonádé, nem az utca-nóta való, mert a magasabb művészetet is tudja élvezni és értékelni. Igazi kultúrzsükségletet elégített ki a proletár-diktatura népbiztosának ez az intézkedése, mert hozzáférhetővé tette a dolgozó proletárság számára is a színházak művészetét.

Míg annakelőtte a zsufolt nézőtérre üresen tátongtak a volt udvari és főhercegi páholyok, olyanforma hatást keltve, mint a foghíjas ember fogsora, most minden páholy tele van magasabb lelki gyönyörűséget keresőkkel. Széthúzzák a

függönyt. A színház művész-személyzete a zenekar kísérete mellett elénekli a Marseillais-t, melyet a közönség állva hallgat meg, majd *Sámson és Delila* kerül színre az ismert szereposztásban. Egy új szereplő volt csak, *Rácz Imre*, ki nagyon jól állotta meg helyét az öreg zsidó szerepében. A művészek kedvvel játszottak és énekeltek, mert megérezték, hogy a ma közönségének tudásuk legjavával kell szolgálniuk, a hallgatóság pedig méltányolta igyekeztüket, s meleg tapsokkal ünnepelte őket.

A *Vígyszínházban* a *Liliomot* játszották. A nézőtérre egyetlen szék sem maradt üresen. Egyik elsőemeleti páholyban széles örmeister ült, csuklója fölött arany zupás-stráfok viritottak, a mellette jó néhány bronzmedália, odébb egy asszony, fejkendőben, csak könyökön alul érő bluzban, az arca beesett, tört szeméből a színek nagy bánatok szívták ki, de egyszerűen, természetesen ül a helyén: tudja, hogy már joga van a páholyüléséhez. A földszint harmadik sorában kék zubonyban ül egy szélesvállu munkás. Még nem kezdődött az előadás, a vasfüggönyt nézegette és egyik hirdetésen megakadt a szemé. Ez a hirdetés volt:

— Az előkelő világ csak a Corso mozit látogatja.

Csak legyintett rá és mo olygott, de mintha mondta volna: Beszél z te másképp is!

A munkáseelőadás csak annyiban különbözött a hajdaniaktól, hogy nagyobb volt a rend és tisztességtudás. A ki később jött, csöndesen megállt a fal tövében és eszeágában se volt ötszáz ember élvezetét zavarni meg azzal, hogy a helyére jusszon. A munkások és azok, a kik kissé nehezen találják bele magukat az új világba, egészen egyformák voltak, a mint a földszinti sorokban ültek. Öltözékről például egyáltalán nem derült ki, hogy proletár vagy burzsoá testét fűdi-e. Csupán a régi jogtűk és a megfakult vörösszalagok árulták el, hogy mégis sok a munkás.

Megkezdődött az előadás. Két-három köhögő, meg ujsággal zörgő ur és urhölgy árulta el, hogy pillanatra a régi világba álmolta vissza magát, de az erélyes, jó tudókból jövő pisszegések megtették a magukét és azontul olyan tiszta csöndben görgött az előadás, mint talán soha még.

A Liliom megkezdése előtt *Csizmadia* Sándor mondott okos, melegítő szavakat arról, hogy a proletárság intenzív részvétele milyen egyszerű lendületet jelent a művészetekre.

A *Király-Színházban* a Rinaldó grófját játszották a régi szereplőkkel, e sokszor eljátszott zónés bohóságot. Az érdeklődés akkor nyilvánult meg a leghatásosabban és lehangosabban, a mikor a nyitány hangjai után felgördült a függöny s *Czakó* főrendező jelent meg a színen. A rendező

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

bejelentette, hogy a közönséghez az új korszakról és világrendről *Halasi* Andor fog néhány szót szólani. Halasi a színház feladatáról szölt a jövőben, a gondolat katonáiról, a kik minden elnyomás ellen felveszik a harcöt, párhuzamosan a fegyvert forgató vörös katonával, a ki egykoron a legendák hőse lesz.

— Kiáltunk hurrá-t a vörös hadseregnek! — fejezte be szavait a szónok, s miközben a nézőtöruen sokszorosán visszhangzott a vörös katona éltetése, a színen megjelentek a darab első jelenetének szereplői.

A *Városi Színházban* a *Lili bárónöt*, *Huszka* Jenő kedves muzsikáju operettjét adták ma este. A széksorok majdnem a zsufoltságig megteltek és a közönség, melynek legnagyobb része természetesen a proletárok közül került ki, szeretettel, jókedvvel és pompásan mulatva hallgatta a jóleső muzsikát és a mulatságos librettöt.

A második felvonás megkezdése előtt *Halasi* Andor jelent meg a lámpák előtt és a kommunizmus diadaláról beszélt, mit a költök már régén megálmodtak és a Vörös Hadsereg, a vörös katona gyönyörtü hivatásáról és dicsőségéről. Lelkesen ünnepelték öt csak úgy, mint az előadás szereplőit.

A *Madách-Színház* és a *Belvárosi Színház* igaz szeretettel köszöntötte az új közönségét. Még az előadások megkezdése előtt a *Madách-Színházban* *Gál* Béla és *Karinty* Frigyes versekkel ragadták forró tapsra a hálás hallgatóságukat. *Bárdos* Arthur a *Belvárosi színházban* szabad előadást tartott, utána pedig

Gellért Lajos Adynak egy versével öntött melegséget a szivekbe. A *Medgyaszay-Színház* intim tónusa, összeolvadó színei, élükön a forradalmi biborral, bájos keretül szolgáltak a «Névpárti estély» címü aktuális darabhoz. A színészek mindenütt szent feladatuk tudatában legjavát adták művészetüknek. Szívük melegét, hangjuk forróságát ontották szét és úgy hiszem, soha hálásabban nem köszönték meg a tapsot, mint ma, a mikor a színházak átalakultak a nép szentélyévé, a hol munkától fáradt testü, az élet küzdelmét keményen vivó emberek találták meg a művészet ringató karjaiban felüdülésüket.

Az *orfeumok*, *kabarék*, *mozik* csak hétfőtől kezdve kapcsolódnak be az új rendbe, mivel eddig még értesítést hivatalosan nem kaptak. Hétfőtől kezdve tehát a dolgozó nép azzal a tudattal hajt-hatja le fejét, hogy minden művészet közvetlen birtokosává vált.